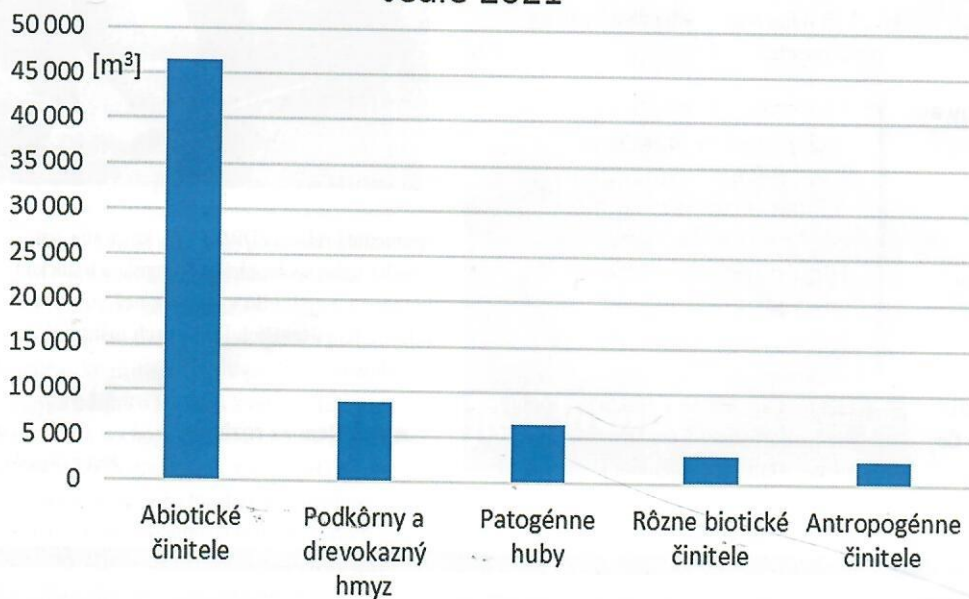

Zdravotný stav jedlín a ostatných drevín na Slovensku v roku 2021

MICHAL LALÍK, ANDREJ GUBKA

Jedle 2021

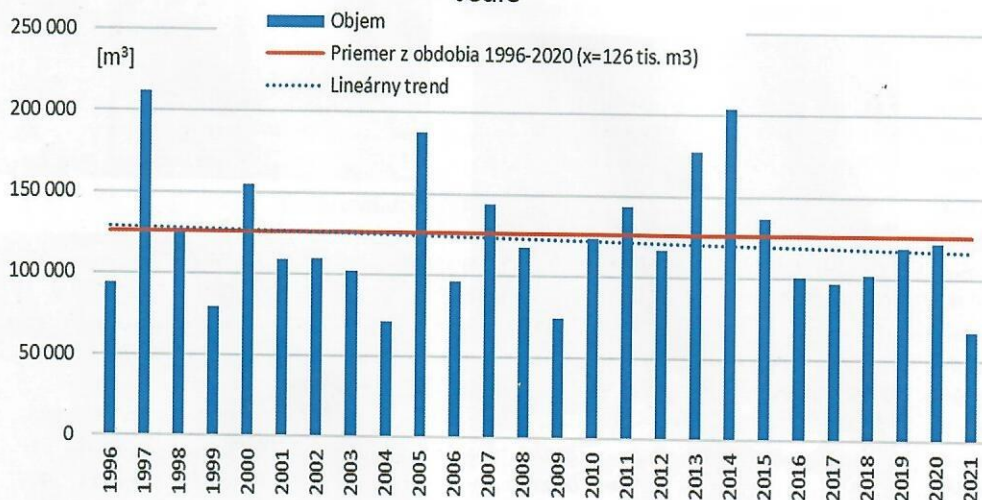
Obrázok 1. Objem vykonanej náhodnej ťažby jedle v roku 2021 podľa hlavných skupín škodlivých činiteľov

Zhodnotenie náhodných ťažieb v jedľových porastoch

Náhodné ťažby v jedľových porastoch boli aj v roku 2021 dominantne ovplyvnené abiotickými škodlivými činiteľmi. Tie poškodili 46 486 m³ drevnej hmoty. Oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o takmer 52 000 m³. Druhým najvýznamnejším činiteľom sa stal podkôrný a drevokazný hmyz. V roku 2021 bolo spracovaných 8 780 m³ čo je mierny pokles oproti roku 2020 kedy bolo spracovaných 10 465 m³. Mierny nárast sme zaznamenali pri objeme spracovaného dreva vplyvom patogénnych húb. V roku 2021 bolo spracovaných 6 500 m³ čo je o 1 500 m³ viac ako v predchádzajúcom roku. Rôzne ne-definované biotické činitele boli dôvodom na spracovanie 3 163 m³ čo je pokles oproti roku 2020. Predpokladáme, že časť z tohto objemu mohla pripadať na škody spôsobené zverou, prípadne silné napadnutie parazitickými rastlinami. Najmenší vplyv mali antropogénne škodlivé činitele, ktoré boli v roku 2021 dôvodom na spracovanie 2 682 m³, čo je len o málo viac ako v predchádzajúcom roku (2 299 m³).

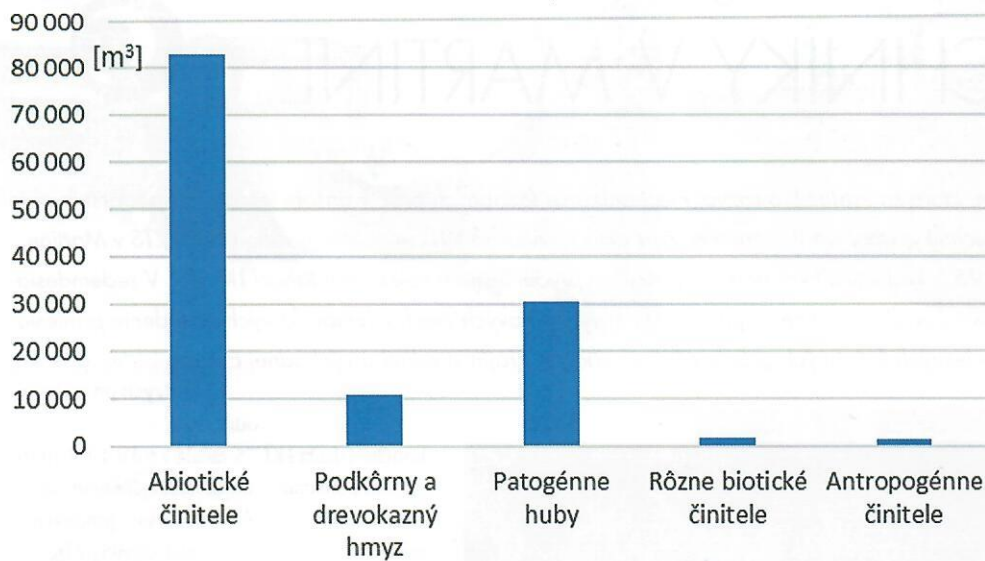
Celkovo sme v roku 2021 zaznamenali významný pokles náhodných ťažieb v jedľových porastoch. Vplyvom škodlivých činiteľov bolo spracovaných len 67 611 m³, čo patrí k najmenším objemom od roku 1996. Zásadný vplyv na tento stav má predovšetkým významne menšie pôsobenie abiotických činiteľov na jedľové porasty. Veľmi ťažko kvantifikovateľný je však vplyv voľne

Jedle

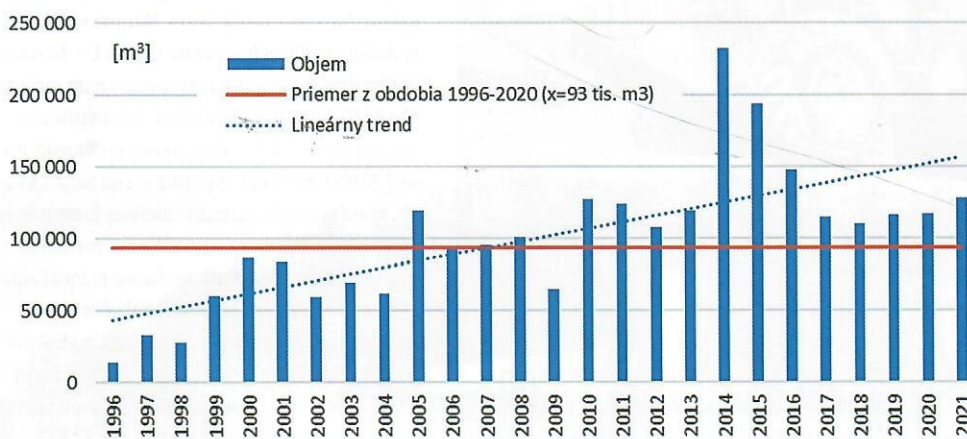
Obrázok 2. Vývoj objemu vykonanej náhodnej ťažby jedle v rokoch 1996 - 2021.

Ostatné dreviny 2021

Obrázok 3. Štruktúra náhodnej ťažby ostatných drevín podľa hlavných skupín škodlivých činiteľov v roku 2021

Ostatné dreviny

Obrázok 4. Vývoj objemu vykonanej náhodnej ťažby ostatných drevín

žijúcej raticovej zveri na zmladenie jedle, keďže tá v mnohých oblastiach v zmladení takmer úplne absentuje a to aj napriek skutočnosti, že sa v týchto porastoch nachádzajú dospelé jedle.

Zdravotný stav ostatných drevín v roku 2021

V roku 2021 bolo spracovaných 127 tis. m³ kalamitnej hmoty (podobne ako v roku 2020). Až 65 % podiel pripadá na abiotické činitele. Z biotických škodlivých činiteľov

sú najvýznamnejšie hubové patogény (30 tis. m³) a podkôrný hmyz (11 tis. m³). Celkovo bolo z dôvodu napadnutia biotickými škodlivými činiteľmi spracovaných 45 tis. m³. K najvýznamnejším biotickým škodlivým činiteľom patrí huba *Chalara fraxinea* na jaseň. Menej významné poškodenie spôsobujú aj antropogénne škodlivé činitele.

Podakovanie
Práca vznikla vďaka finančnej podpore v rámci projektov APVV-

19-0116, APVV-19-0119 a APVV-21-0131 financovaných agentúrou APVV a projektu "PROMOLES" - projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301). Práca ďalej vznikla vďaka finančnej podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) pre projekt č. 313011X531 „Rozvoj biologickej a biotechnickej orientovaných systémov ochrany lesov pred domácimi a nepôvodnými (inváznymi) organizmami“. Táto

publikácia vznikla vďaka podpore v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra pre projekt: Centrum excelentnosti lesnícko-drevárskeho komplexu LignoSilva; (kód ITMS: 313011S735), spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a pre projekt Výskum a vývoj bezkontaktných metód pre získavanie geopriestorových údajov za účelom monitoringu lesa pre zefektívnenie manažmentu lesa a zvýšenie ochrany lesov (FOMON) č. p. 313011V465.

Ing. Michal Lalík Ph.D.,
Ing. Andrej Gubka, Ph.D.
Národné lesnícke centrum –
Lesnícky výskumný ústav Zvolen
Lesnícka ochránárska služba